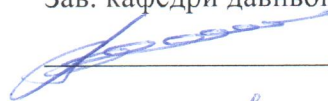

Розробник: Колесник Віктор Федорович, доктор історичних наук, професор,
завідувач кафедри давньої та нової історії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри давньої та нової історії України

_____ (Колесник В.Ф.)

Протокол № 1 від «05» 08 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету

Протокол від «26» 08 2021 року № 7

Голова науково-методичної комісії _____ (Терес Н.В.)

ВСТУП

1. Мета дисципліни:

Дати сучасний рівень наукових знань (на інформативному, інтерпретаційному та дискусійному рівнях) з вітчизняної історії нового часу (середина XVI – XIX ст.).

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

1. Знати курс давньої та середньовічної історії України.
2. Знати сучасні методи історичного пізнання; історичний та політичний термінологічно-понятійний апарат.
3. Вміти самостійно поглиблювати свої знання шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів; науково оцінювати роль суб'єктивних та об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Історію України нового часу умовно можна позначити хронологічними межами від середини XVI ст. (Люблінська унія) до кінця XIX ст. Включення українських земель до складу Речі Посполитої зумовило Козацьку революцію середини XVII ст., внаслідок чого на політичній карті Європи постала нова держава – Військо Запорозьке. Наприкінці XVIII ст. більшість українських земель опинилися у складі Російської й Австрійської (з 1867 р. Австро-Угорської) імперій. Різні політичні умови обох імперій зумовили специфіку соціально-економічного розвитку українських земель, особливості їх суспільно-політичного та національно-культурного життя.

4. Завдання (навчальні цілі):

сформувати у студентів цілісну систему знань з історії України модерної доби, навчити студентів знаходити і критично аналізувати історичну інформацію, обґрунтовувати оцінки найважливіших подій та явищ, визначати їх об'єктивну і суб'єктивну спричиненість у конкретно-історичний період, поглибити у студентів навички самостійної роботи з джерелами модерної доби в історії України.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати понятійний апарат та відповідну термінологію, історіографію, джерела з історії України нового часу.	Лекція, семінар, самостійна робота.	Модульна контрольна робота 1.	10%
1.2	Знати програмовий фактичний матеріал з історії України раннього нового часу, сутність, природу та генезис історичних явищ і процесів відповідного періоду.	Лекція, семінар, самостійна робота.	Модульна контрольна робота 2.	10%
2.1	Вміти виявляти та опрацьовувати історичні джерела різних видів, самостійно працювати з науковою літературою з історії України XIX ст.	Семінар.	Усне опитування під час семінарів.	16%

2.2	<i>Вміти</i> аналізувати та співставляти історичні факти з конкретних аспектів історії України XIX ст.	<i>Семінар.</i>	<i>Усне опитування під час семінарів.</i>	12%
2.3	<i>Вміти</i> формулювати та належним чином обґрунтовувати висновки з конкретних аспектів історії України XIX ст.	<i>Лекція, Семінар, самостійна робота</i>	<i>екзамен</i>	20%
3.1	<i>Підтримувати</i> наукову дискусію на тему історії України нового часу, ставити питання та формулювати відповіді.	<i>Лекція, Семінар, самостійна робота</i>	<i>екзамен</i>	20%
4.1	<i>Прийняти рішення</i> щодо вибору теми есе, яка дозволить відобразити основні риси історичного розвитку України нового часу.	<i>Самостійна робота</i>	<i>Реферат 1</i>	6%
4.2	<i>Розв'язати поставлене</i> наукове питання, використовуючи дані різних груп історичних джерел.	<i>Самостійна робота</i>	<i>Реферат 2</i>	6%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	4.1	4.2
ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний період або проблему (в тому числі з краєзнавства, історико-культурного туризму та екскурсійної справи).	+	+		+				
ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.					+		+	
ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.	+	+	+	+			+	+
ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.				+	+			
ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.	+	+		+	+	+		

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ 1: РН 1.1 – 10 / 6 балів*;
Контрольна робота з тем ЗМ 2: РН 1.2 – 12 / 6 балів;
2. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 1: РН 2.1 – 14/ 9 балів;
Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 2: РН 2.2 – 12/ 7 балів;
3. Самостійна робота ЗМ 1: РН 2.3 – 6 / 4 балів;
Самостійна робота ЗМ 2: РН 3.1 – 6 / 4 бали.

*Максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання:

– форма оцінювання -іспит ;

– максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів.

– Оцінюються такі результати навчання студента: знання термінології та понятійного апарату, історіографії та джерел з нової історії України фактичного матеріалу, сутності, природи генезису та причинно-наслідкових зв'язків подій і процесів історії України модерної доби; вміння інтерпретувати інформацію різноманітних джерел, аналізувати та співставляти історичні факти та події, робити висновки про результати діяльності осіб, спільнот та структур у конкретний історичний час, *обґрунтувати* на основі конкретно-історичного матеріалу та джерел загальну оцінку політичних, економічних, соціальних і культурних процесів в історії України модерної доби.

- форма проведення іспиту – письмовий, види завдань – 2 питання, які потребують розгорнутої відповіді (кожна відповідь на питання оцінюється від 0 до 20 балів);

- мінімальний пороговий рівень оцінки на іспиті, за якої іспит вважається складеним – **24 бали.**

Необхідна умова допуску до іспиту: студент не допускається до іспиту, якщо під час семестру **набрав менше 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум – 36 балів.**

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 20 балів* необхідно у визначені викладачами дні відпрацювати заборгованість з пропущених семінарських занять і лекцій з тим, щоб набрати критичний мінімум і бути допущеним до складання іспиту.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі МКР здійснюються у відповідності до “Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу” від 1 жовтня 2010 року.

7.2 Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється у двох формах: семестровий контроль (робота на семінарських заняттях, самостійна робота с/р-1 і с/р-2; модульні контрольні роботи: МР-1, МР-2) і підсумковий контроль (іспит). Семестровий контроль (робота на семінарських заняттях, МР-1, МР-2) завершуються рейтинговим контролем рівня знань програмного матеріалу даної частини курсу.

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Зміст курсу поділений на 2 змістові модулі. Кожен змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів. Змістовий модуль 1 зараховується при мінімальному пороговому рівні – 18 балів (60% від 30 балів). Змістовий модуль 2 зараховується при мінімальному пороговому рівні – 18 балів (60% від 30 балів).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, поточний контроль 60 балів; підсумковий контроль (іспит) – 40 балів).

Оцінювання за формами контролю:

Змістовий модуль 1. Україна в ранній новий час			Змістовий модуль 2. Історія України XIX ст.			<i>іспит</i>
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			
Семінар. заняття	Самост. робота	МКР-1	Семінар. заняття	Самост. робота	МКР-2	
14 (максимум)	6 (максимум)	10 (максимум)	12 (максимум)	6 (максимум)	12 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента під час кожного семінару (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 1 до 4 балів. Критерієм оцінювання відповіді студента є:

- повне розкриття питання 1 бал;
- використання історичних джерел та літератури 1 бал;
- аналітичне міркування 1 бал;
- вміння робити обґрунтовані висновки 1 бал.

Реферати студент подає викладачеві на останньому семінарі кожного змістового модуля, зокрема.

Критерії оцінки реферату:

1. глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 6 балів;
2. обґрунтоване розкриття проблеми 5 балів;
3. тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 3-4 бали;
4. реферат переважно компілятивного рівня 1-2 бали;
5. тема не розкрита або відсутній реферат 0 балів.

Після завершення відповідно Змістовного модуля 1 і Змістовного модуля 2 проводяться контрольні письмові роботи. Контрольна робота 1 оцінюється від 0 до 10 балів. і Контрольна робота 2 від 0 до 12 балів

Екзаменаційний контроль містить 2 питання, кожне з яких оцінюється в 20 балів.

Критеріями оцінювання відповіді є:

- Відповідь повна, подане власне бачення проблеми 19-20;
- Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу 16-18;
- Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання 13-15;
- Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки 10-12;
- Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми 7-9;
- Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу 4-6;
- Відповідь має значні помилки 1-3.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ПМК / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінар	Самостійна робота
Модуль 1. Україна в ранній новий час				
1	Тема 1. Українські землі у складі Речі Посполитої. Початок козацької доби української історії.	8	6	14
2	Тема 2. Козацька революція середини XVII ст. Доба руїни в історії України.	8	6	14
3.	Тема 3. Українська козацька держава у XVIII ст. Західноукраїнські землі у другій половині ХУП – ХУІІІ ст.	4	3	14
	<i>Модульна контрольна робота 1</i>		1	
	<i>Самостійна робота 1</i>			42
Модуль2. Історія України ХІХ ст.				
5	Тема 4. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської та Австрійської імперій наприкінці ХVІІІ – у ХІХ ст.	8	8	20
6	Тема 5. Суспільно-політичне життя України у ХІХ ст. Українське національне відродження. Культура України ХІХ ст.	10	5	20
	<i>Модульна контрольна робота 2</i>		1	
	<i>Самостійна робота 2</i>			40
	ВСЬОГО	38	30	82

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – **38 год.**

Семінари – **30 год.**

Самостійна робота – **82 год.**

9. Рекомендовані джерела :

Основні:

1. Бевзо О.А. Львівський літопис і Острозький літописець / О.А. Бевзо. – К., 1971.
2. Боплан Г.Л. Опис України / Г.Л. Боплан. – К. ; Кембридж, 1990. – Т. 1–2.
3. Величко С. Літопис.- К., 1991.– Том другий.- 642 с.
4. Гваньїні О. Хроніка європейської Сарматії / О. Гваньїні ; упоряд. та пер. з польської Ю. Мицика. – К., 2007.
5. Доба гетьмана Івана Мазепи в документах /упоряд. С. Павленко . – К., 2008. – Т. 1.
6. Документи Богдана Хмельницького. – К., 1961.
7. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / За загальною редакцією А.П.Коцура, Н.В.Терес. – Київ-Чернівці, 2008.
8. Хрестоматія з історії України ХІХ – початку ХХ ст. : навч. посіб. / В.Г. Сарбей. – К., 2000.

10. Хрестоматія з історії України / упоряд. й автор комент. О.М. Уривалкін – К., 2007.

Додаткові:

1. Борисенко В. Й. Курс української історії: З найдавніших часів до ХХ століття. – К., 1996. – 616 с.
2. Верига В. Нариси з історії України (кінець ХVІІІ – початок ХХ ст.). – Л.: Вид-во «Світ», 1996. – 447 с.
3. Горелов М.Є., Моця О.П., Рафальський О.О. Цивілізаційна історія України. (Нариси). – К.: ТОВ УВПК "ЕксОб", 2006
4. Горобець В. Політичний устрій українських земель другої половини ХVІІ–ХVІІІ ст. / В. Горобець. – К., 2000.
5. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ–ХХ ст.: [Навч. посібник для учнів гуманіт. гімназій, ліцеїв, студентів іст. фак. вузів, вчителів] – К.: Генеза, 1996. – 360 с.
6. Грушевський М.С. Історія України-Руси : в 11 т. / М.С. Грушевський. – К., 1993–1995. – Т. 4–8.
7. Дорошенко Д. І. Історія України в 2-х томах. Том І (від половини ХVІІ століття). – К.: Глобус, 1991. – 349 с.
8. Ісаєвич Я. Україна давня і нова: народ, релігія, культура / Я. Ісаєвич. – Львів, 1996.
9. Історія України (з найдавніших часів до початку ХХ століття): навч. посіб. для студ. гуманіт. ф-тів вищ. навч. закл. / В.М.Литвин, В.Ф.Колесник, С.П.Юренко та ін. – К., 2012.
10. Історія українського козацтва. Нариси : у 2 т. / за ред. В.А. Смолія. – К., 2006. – Т. 1.
11. Історія української культури : у 5 т. – Т. 2 : Українська культура ХІІІ – першої половини ХVІІ століть / В.С. Александрович, В.Г. Балушок, М.Б. Боянівська та ін. ; гол. ред. Я.Д. Ісаєвич. – К., 2001.
12. Крижанівський О.П. Історія церкви та релігійної думки в Україні : у 3 кн. / О.П. Крижанівський, С.М. Плохій – К., 1994. – Кн. 3.
13. Крикун М.Г. Адміністративно-територіальний устрій Правобережної України в ХV – ХVІІІ ст.: кордони воєводств у світлі джерел / М.Г. Крикун. – К., 1992.
14. Моця О. П. Південна «Руська земля». / О.П. Моця; Інститут археології НАН України. Київ: Корвін пресс, 2007
15. Моця О.П. "Русь", "Мала Русь", "Україна" в післямонгольські та козацькі часи. Київ: Наукова думка, 2009.
16. Реєнт О. П. Україна в імперську добу (ХІХ – початок ХХ ст.) / Інститут історії України НАН України. – К., 2003. – 340 с.
17. Смолій В.А. Українська національна революція ХVІІ ст. (1648– 1676 рр.) / В.А. Смолій, В.С. Степанков. – К., 1999.
18. Тимошенко Л.В. Берестейська унія 1596 р. : навч. посіб. / Л.В. Тимошенко. – Дрогобич, 2004.
19. Ульяновський В.І. Історія церкви та релігійної думки в Україні. Середина ХV – кінець ХVІ ст. / В.І. Ульяновський. – К., 1994. – Кн. 1–2.
20. Щербак В.О. Українське козацтво: формування соціального стану. Друга половина ХV – середина ХVІІІ ст. / В.О. Щербак. – К., 2000.
21. Яворницький Д.Я. Історія запорізького козацтва : у 3 т. / Д.Я. Яворницький. – К., 1990.
22. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Н. Яковенко. – 4-те вид. – К., 2009.